

Lahden yhteiskoulun lukion Yhteiskunta- ja talouslinjan pääsykoe 26.4.2017 klo 9.30-11.00

Ohjeistus:

- Tehtävät 1 (monivalinnat), 2 (käsitteet) ja 3 (väittämät) vastataan samalle konseptipaperille. Tehtävä 4 (essee) vastataan eri konseptipaperille. Kirjoita nimesi molempiin konseptipapereihin.
- Monivalintatehtävissä ja väittämässä on vain yksi oikea vastaus. Oikea vastaus 0,5 pistettä, väärä vastaus – 0,5 pistettä ja tyhjä vastaus 0 pistettä. Tehtävien kokonaispistemäärä on vähintään 0 pistettä.
- Kokeen maksimipistemäärä on 18 pistettä. Hakijan sama kokonaispistemäärä jaetaan kolmella, jolloin saadaan yhteishakuun lisättävät pisteet (maksimipisteet 6).
- Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 10.30. Kaikki koepaperit palautetaan kokeen valvojalle.

Tehtävä 1. Monivalintatehtävät (Oikea vastaus 0,5 p., väärä vastaus – 0,5 p. ja tyhjä vastaus 0 p.)

Pisteytys: (10 X 0,5 P → YHT 5 P)

1. Kuinka monen vuoden välein pidetään kunnallisvaalit?
A) 4 vuoden
B) 5 vuoden
C) 6 vuoden
D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea
2. Mitä kartellilla tarkoitetaan?
A) Toimialaa, jolla vaikuttaa vain muutama yritys
B) Kahden tai useamman yrityksen yhteenliittymää
C) Kahden tai useamman yrityksen sopimusta hinnoista tai markkinaosuuksista
D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea
3. Mitä päiväsakolla tarkoitetaan?
A) Sakkoa, jonka enimmäismäärä vastaa henkilön päiväpalkkaa
B) Sakkoa, jonka suuruus riippuu henkilön päivätuloista
C) Sakkoa, jonka suuruus riippuu henkilön vuosituloista
D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea
4. Mikä on yhteisövero?
A) Säätiöiden ym. yhteisöjen maksama 28 % vero
B) Yritysten valtiolle ja kunnalle maksama 24 % vero
C) Yritysten valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle maksama 20 % vero
D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea

5. Mitä tarkoitetaan protektionismilla?
- A) Oman maan tuotannon tukemista tullimaksuilla ja yrityksille suunnatuilla tuilla
 - B) Sotilasliiton periaatetta, jossa valtiot sitoutuvat puolustamaan toisiaan
 - C) Rikoksiin syyllistyneiden eristämistä vankeusrangaistuksen avulla
 - D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea
6. Mitä parlamentarismilla tarkoitetaan?
- A) Eduskunnan tulee nauttia hallituksen luottamusta
 - B) Presidentin pitää nauttia eduskunnan luottamusta
 - C) Valtioneuvoston pitää nauttia presidentin luottamusta
 - D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea
7. Kuinka monta nimeä valitsijayhdistyksen täytyy kerätä eduskuntavaaleihin?
- A) 10
 - B) 100
 - C) 1000
 - D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea
8. Mitä tarkoitetaan progressiivisella verotuksella?
- A) Veroprosentti on kaikille yhtä suuri
 - B) Veroprosentti nousee tulojen noustessa, esimerkiksi kuntavero
 - C) Veroprosentti nousee tulojen noustessa, esimerkiksi valtion tulovero
 - D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea
9. Mikä on vakuus?
- A) Sopimus omaisuuden osituksesta avioeron varalta
 - B) Asuntolainan myöntämisen edellytyksenä vaadittava 10 % vähimmäissästöosuus
 - C) Esimerkiksi pankkilainalle vaadittava henkilö- tai esinetakaus
 - D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea
10. Mikä on rikosoikeudellisen vastuun ikäraja?
- A) 18 -vuotta
 - B) 15 -vuotta
 - C) Alaikärajaa ei ole
 - D) Mikään vaihtoehdoista ei ole oikea

Tehtävä 2.

Määrittele seuraavat käsitteet:

Pisteytys: (5 X 1 P → YHT 5 P)

- a. Vallan kolmijaon periaate Suomessa (Montesquieu)
- b. Populismi
- c. Perustulo
- d. Brexit
- e. Kiky

Tehtävä 3.

Pisteytys: (6 X 0,5 P → YHT 3 P)

Pitävätkö seuraavat väittämät paikkansa (oikein/väärin):

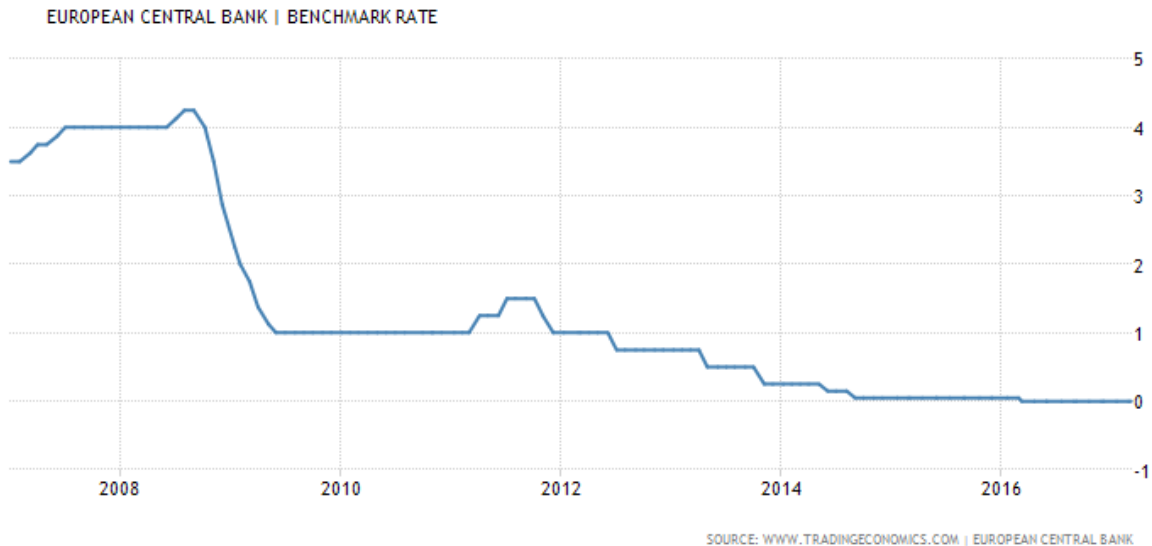
(Oikea vastaus 0,5 p., väärä vastaus – 0,5 p. ja tyhjä vastaus 0 p.)

- a. Uusi avioliittolaki toi samaa sukupuolta oleville aviopuolisille oikeuden samaan sukunimeen ja parisuhteen ulkopuoliseen adoptioon
- b. Vuonna 2016 Suomessa syntyi vähemmän ihmisiä kuin kuoli
- c. Suomen kuntavaalien valtakunnallinen äänestysprosentti keväällä 2017 oli alle 55 %
- d. Jos vuokralainen irtisanoo vuokrasopimuksen, niin irtisanomisaika on yksi kalenterikuukausi
- e. Posti- ja kotimyynnissä kuluttaja voi halutessaan palauttaa tavaran 21 vuorokaudessa tavaran saapumisesta
- f. Suomen valtioneuvoston muodostavat Keskusta, Kokoomus ja SDP

Tehtävä 4. Tutustu seuraaviin kuvaajiin.

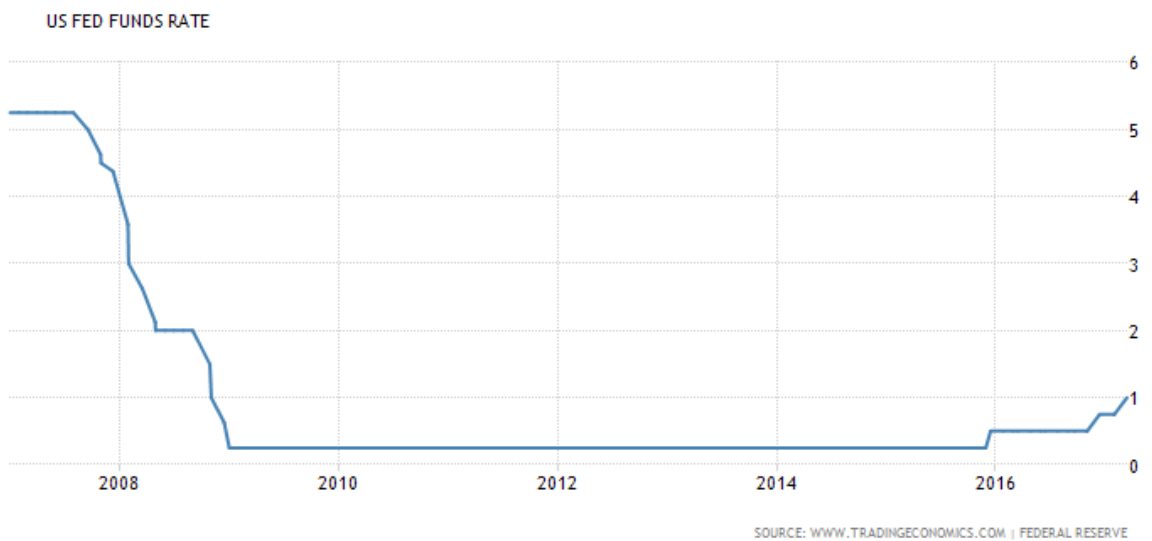
Pisteytys: (A 1 P, B 1 P, C 3 P → YHT 5 P)

Kuvaaja 1. Euroopan keskuspankin ohjauskoron kehitys vuosina 2008-2016

<http://www.tradingeconomics.com/euro-area/interest-rate> (kuvaaja otettu 11.4.2017)

Kuvaaja 2. Yhdysvaltojen keskuspankin ohjauskoron kehitys vuosina 2008-2016

<http://www.tradingeconomics.com/united-states/interest-rate> (kuvaaja otettu 11.4.2017)

- A) Tarkastele Euroopan keskuspankin ja Yhdysvaltojen keskuspankin ohjauskorkojen kehitystä aikavälillä 2008-2016. 1 P
- B) Miksi korot muuttuivat vuosien 2008 ja 2009 aikana? 1 P
- C) Yhdysvaltojen keskuspankki (FED) nosti ohjauskorkoaan maaliskuussa 2017. Mitkä ovat Fedin korkopolitiikan vaikutukset Yhdysvalloissa ja maailmantaloudessa? 3 P